

Refugiats que no s'han hagut de desplaçar

SOTA L'ARBITRATGE D'ALEMANYA, LA CRISI DELS REFUGIATS PROJECTA UNA LLUM ENCEGADORA SOBRE LA CARA MÉS OBSCURA D'UNA EUROPA FETA DE POBLES DIVERSOS, DE DESPLAÇATS I D'ACOLLIDA

En diem refugiats, però és una denominació que no s'hauria d'aplicar als aspirants a assolir aquesta condició, associada a una mínima protecció d'un Estat d'acollida, a una certa tutela. Les riuades humanes que travessen l'escarpada geografia europea són formades per persones en cerca de refugi. En obtenir-lo, seran pròpiament refugiats.

Ara per ara, estan exposats i/o són víctimes d'un maltractament del qual algunes societats se senten avergonyides i pel qual els governants es tornaran a reunir la setmana que ve o l'altra. De raons i coartades per barrar el pas a aquestes persones, n'hi ha de caràcter polític, econòmic, religiós. Hi ha terroristes infiltrats, et diuen uns; no podem mantenir-los ni donar-los feina; no volem que la religió musulmana contamine la nostra gent i aixequi mesquites a les nostres ciutats... El denominador comú és la por en totes les seves formes: àdhuc la por a perdre les pròximes eleccions, a ser impopular entre els sectors més fanatitzats dels seus països.

No hi ha cap Estat europeu que hagi presentat i mantingut de bon principi una oferta generosa de futur a aquests veïnats nostres –és que no ho són, els sirians?–, més propers o una mica més llunyans, ja que la terminologia del comerç i les finances parla d'un món sense fronteres i a l'abast d'una pulsació al teclat de l'ordinador. Potser no sabrem mai si Alemanya ha adoptat l'actitud probablement més humanitària per retocar una mica la imatge que se n'ha fet una bona part del món arran de les crisis gregues, durant les quals potser hauríem hagut de fer més memòria de l'ocupació alemanya de Grècia durant la Segona Guerra Mundial i del sofriment causat a la població grega. (De passada, recordo ara la colpidora *Apartamento en Atenas*, de Glenway Scott.)

GUILLEM FRONTERA

Sigui com sigui, Alemanya ha estat el país que ha mostrat més decisió en tot aquest llarg i tràgic procés. S'ha erigit en àrbitre enmig d'un caos fruit de les actituds evasives més escandaloses i les promeses d'ampul·losa ambigüitat. I, a l'altre extrem d'aquesta veritat, hi ha una Europa de l'Est que ha atribolat la resta del món amb unes seqüències d'insolidaritat especialment abjecta, fins al punt que repugna compartir amb aquests països el gentilici "europeu", tot i conèixer-ne les misèries passades i presents. Que alguns mandataris europeus occidentals hagin pensat en la possibilitat d'estroncar el flux de diners del qual es beneficien aquests països, com a única forma de pressionar-los perquè acceptin la part de responsabilitat que els pertoca, ens diu fins a quin punt els "valors" que solem

atribuir a Europa s'han diluït en els seus antònims.

En contemplar les tòrrides escenes que ha generat el pas dels "refugiats" per Hongria –i no només per Hongria– pensades en la sort que han tingut tants ciutadans del món comunista que han donat l'esquena a Rússia: d'alguna manera són refugiats de luxe acollits per Occident sense haver-se hagut de desplaçar ni deixar enrere els seus carrers, la seva cultura, els llocs de la seva memòria. Sens dubte esperaven més de nosaltres, i per això encara viuen amb la sensació que se'ls deu alguna cosa, però també aquí ja s'havia acabat el temps dels miracles. I penses també –les processons de "refugiats" despleguen un ampli catàleg de misèries humanes i de fracassos polítics– en el buit que deixen darrere, en aquests espais on s'em-pobriran la llengua i la cultura originals, i en com, en dues generacions, les hauran perdudes els descendents dels que ara cerquen un lloc en el món per sobreviure-hi. Parlar àrab a l'Argentina o armeni al Canadà no és difondre aquestes llengües en cartografies alienes, sinó mirar de surar-les en temperatures d'hivernacle.

Enmig d'aquests viacrucis sense horitzó, als periodistes sembla interessar-los només les opinions dels sirians que parlen anglès. No cal dir que és molt pràctic i molt propi d'aquests temps, però saber anglès no és cap garantia de veracitat ni de qualitat del testimoni. Per què la visió que té de les coses un sirí que parla anglès és més valuosa que la d'un compatriota que només es pot expressar en àrab? No vull pensar quin resposta hi donen els que han quedat entre les ruïnes. En tot cas, voldria saber què pensen els que no parlen anglès.

Escriptor